

GEEF ZELF KLEUR AAN DE BETOVERING!

HET BETOVERING DOEBOEK

21^{T/M} 29
OKTOBER
2022

T/M
12jaar

Dit Doeboek is van

DEBETOVERING.NL

Hai, ik ben Djimmie van De Betovering. Bij De Betovering valt van alles te beleven. Je kunt voorstellingen bekijken en workshops volgen. Je kunt ook thuis aan de slag. Doe je mee?

FOTOGRAFIE

De allereerste foto werd gemaakt in 1826. Het was toen een heel gedoe; het duurde uren voordat een foto gemaakt was. Tegenwoordig heeft bijna iedereen een camera op zijn telefoon waarmee je de hele dag alles wat je interessant vindt op de foto kunt zetten. Fotografie betekent letterlijk 'schrijven met licht': Foto = licht, grafie = schrijven. Je kunt de wereld ermee vastleggen zoals die is, maar ook de werkelijkheid veranderen. En dat laatste gaan we nu doen:

GEZICHTSBEDROG 1: DE WERELD OP ZIJN KOP

Zoek een lege hoek van een kamer, met kale muren en lege vloer. Experimenteer met gekke houdingen en laat iemand daar foto's van maken.

Zie het voorbeeld hiernaast voor inspiratie. Als je de foto nu draait, is het net alsof je aan het plafond hangt.

DANS

Om muziek op te schrijven bestaat een manier die iedereen ter wereld hetzelfde gebruikt. Dus een beetje zoals met letters. Zo kan iedereen overal de muziek op de goede manier spelen, zelfs zonder het te hebben gehoord.

Voor dans bestaat zo'n systeem niet. Elke choreograaf (een bedenker van dansbewegingen) gebruikt zijn eigen manier om de passen op te schrijven. Niet zo handig...

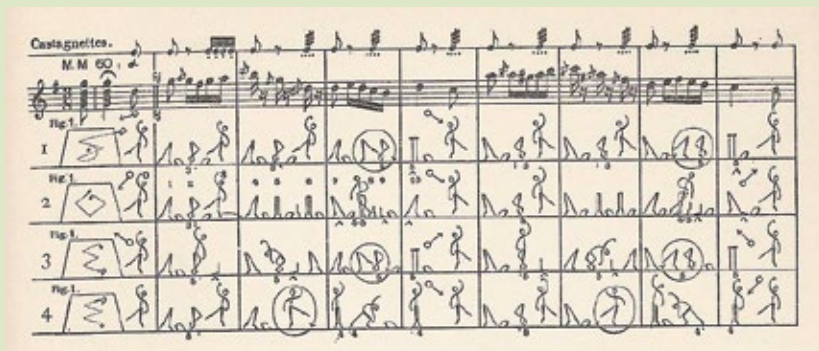
Kun jij een manier bedenken om je moves op te schrijven? En dan zo dat anderen dat begrijpen?

Misschien word jij wel de uitvinder van het internationale dansschrift!

SCHRIJF JE MOVES 'UP'

Nodig: pen en papier

Verzin je eigen dansmoves en bedenk een manier om ze op te schrijven. Het kan helpen om je moves eerst te filmen en dan bij iedere nieuwe move het filmpje stil te zetten, zodat je het kunt tekenen.

GEZICHTSBEDROG 2: LUILEKKERLAND

Misschien heb je ook wel eens zo'n foto gezien waarbij iemand de toren van Pisa tegenhoudt. Dit gezichtsbedrog kan je natuurlijk ook fotograferen met andere voorwerpen! Bijvoorbeeld met eten.

Neem een lolly, een prei, broccoli, appel of een banaan, alles wat je lekker vindt, kan!

Hou het dichtbij de camera en laat vervolgens iemand op een afstand poseren, waardoor het lijkt alsof ze naast elkaar staan. Hierdoor lijkt de lolly ineens een luilekkerpaal, de broccoli een groenteboom en de banaan een glijbaan!

SOKJONGLEREN

Dit heb je nodig voor 2 ballen: 4 sokken

1. Rol de eerste sok op. Steek daarvoor je duimen in de bovenkant van de sok en vouw de rest naar binnen. Vouw daarna de tweede sok eromheen. Blijf dit herhalen tot alle 4 de sokken zijn opgerold tot 2 ballen.
2. Zoek een plek waar je niets kunt omstoten.
3. Probeer eerst met elke hand te gooien en te vangen.
4. De volgende oefening is om met één hand twee ballen te gooien en te vangen: als de ene in de lucht is, gooi je de andere omhoog.
5. Als je dat onder de knie hebt, probeer dan met twee handen twee ballen te jongleren:

gooi de eerste bal omhoog met je beste hand en gooi dan de andere bal erin. Vang de eerste bal met je andere hand en ga zo door zodat de sokken roteren.

Drie ballen

Nu wordt het een stuk moeilijker (dus je mag ook tevreden zijn als je tot hier bent gekomen, dat is al heel goed!)

6. De beste manier om te leren jongleren met drie ballen is om twee ballen in je beste hand te houden en één in je andere hand:
 - Gooi een bal van je beste hand naar je andere hand.
 - Als deze in de lucht is, gooi je de bal van je andere hand de andere kant op zodat ze elkaar kruisen.
 - Dan gooi je de derde bal voor de tweede landt. Het geheim is om een rustig en constant tempo aan te houden.

EETEN EN DRINKEN

Is eten maken een kunst? Ik denk van wel. Misschien zie je wel eens een programma op televisie waarin gekookt wordt en de beste wint. Bijvoorbeeld *Heel Holland bakt Kids* of de *CupCakeCup*. Bakken is leuk, maar het is nog veel leuker om iets lekkers en moois te maken en dat samen op te eten. Organiseer bijvoorbeeld een picknick in je woonkamer!

Of maak thuis een echt restaurant. Bedenk allereerst een naam voor het restaurant. Vraag aan een van je ouder(s) wat je op de menukaart kunt zetten. Dek de tafel, maak een menukaart (denk ook aan versiering op tafel en bijpassende muziek!).

En misschien mag je ook nog andere leuke mensen uitnodigen om in jullie restaurant te komen eten.

POËZIE MOET NIETS

Is een gedicht schrijven moeilijk?

Best wel, want hoe begin je?

Gelukkig moet niets.

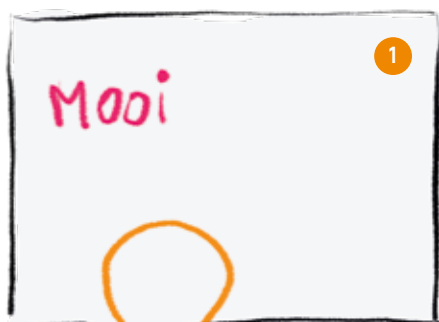
Als je de volgende werkwijze volgt, krijg je misschien niet het mooiste gedicht, maar wel een leuke placemat ;-).

Wat heb je nodig:

A3-papier, stiften en minimaal 2 personen

Om de beurt schrijf je een woord en teken je iets.

Wacht met inkleuren tot het gedicht en de tekening klaar zijn.

MAAK JE EIGEN FREAKSHAKE

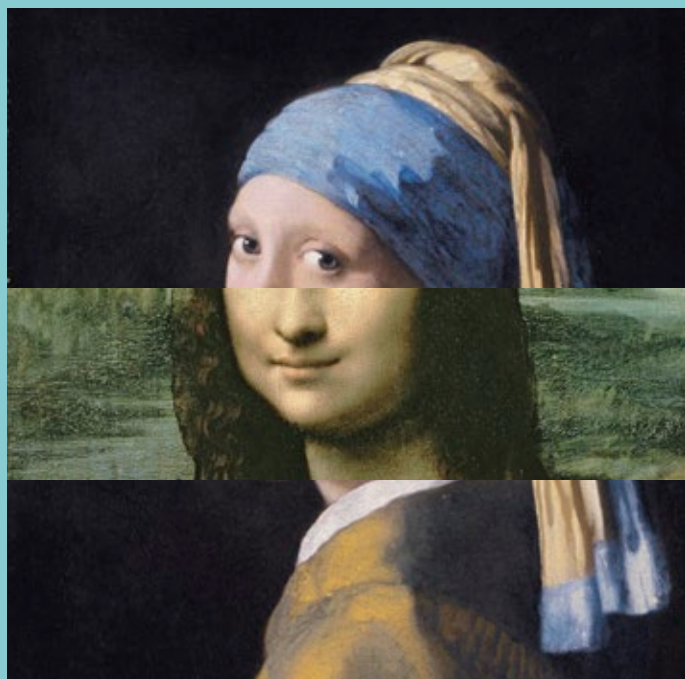
Wat kan je gebruiken?

- glas of doorzichtige plastic beker
- watten
- schaar
- glitters
- verf of ecoline om de watten in te dippen
- potloden en/of stiften
 - confetti
 - rietje
 - papier
 - en fantasie

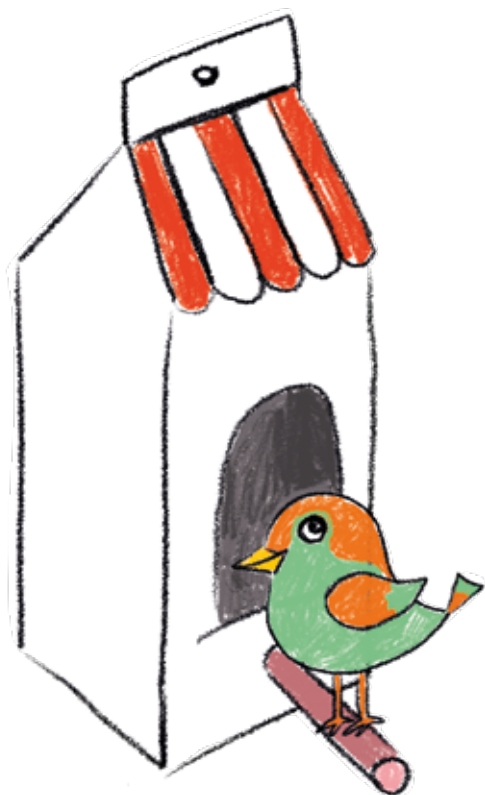
Mime is een vorm van theater waarbij de acteur(s) een situatie of verhaal uitbeelden met gebaren. Gebaren nemen hierbij de plaats van woorden in. Soms worden ook geluidseffecten of achtergrondmuziek gebruikt. Beroemde mimespelers zijn Charley Chaplin en Marcel Marceau.

Op BetoveringTV staat een Boevenworkshop. Daar kan je leren hoe je een boef uibeeldt, zonder woorden, maar wel met geluid. Zo word je zelf een mimespeler net als Charley Chaplin. Ga naar youtube.com/user/BetoveringDenHaag om de filmpjes te bekijken.

EEN VREEMD PORTRET

Zie jij welke 2 schilderijen hier zijn samen gevoegd? Het antwoord staat op pagina 10.

VOEDERHUISJE

Zorg ervoor dat de vogels (of andere dieren) in de herfst kunnen eten in jouw tuin, je balkon of zelfs bij het raam als je geen buiten hebt. Maak bijvoorbeeld zelf een voederhuis van een drinkpak.

Wat heb je nodig:

- een leeg pak, bijvoorbeeld een melkpak
- een stokje
- (watervast) verf
- stokjes, stukjes stof of herfstbladeren

Neem een leeg melkpak en spoel deze goed uit. Knip er aan 2 kanten een gat in van zo'n 10 cm hoog, op ongeveer 7 cm van de onderkant. Daar kunnen de vogels straks in om het voer te pakken.

Maak een gaatje bovenin de rand waaraan je het voederhuisje straks kunt ophangen.

Nu kun je het voederhuisje gaan versieren, met verf, stokjes, stukjes stof of herfstbladeren.

Om een zitstokje voor de vogels te maken, prik je met een puntige schaar een gaatje door het pak heen (onder het grote gat dat je hebt geknipt). Steek daar een stokje door heen dat er aan allebei de kanten een stukje uitsteekt.

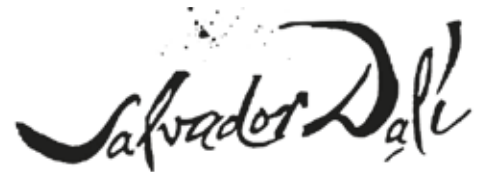
Nu is je voederhuisje af en kun je het buiten ophangen en vullen met stukjes brood of vogelzaad. En dan maar afwachten of de vogels je huisje mooi vinden!

BEELDENDE KUNST

Er zijn heel veel soorten kunst. Beeldende kunst is daar één van. En daarin heb je ook weer verschillende soorten. Zoals beeldhouwkunst, schilderkunst en tekenkunst. Beeldende kunst is elke kunstvorm die tastbare werken creëert. Daarom is bijvoorbeeld muziek geen beeldende kunst.

MAAK JE EIGEN KUNSTENAARSHANDTEKENING

Of een schilderij echt van een beroemde kunstenaar is, kun je vaak zien aan de handtekening. Veel kunstenaars hebben een bijzondere handtekening. Ze schrijven niet gewoon hun voor- en achternaam, maar maken er ook een klein kunstwerkje van. Hieronder zie je voorbeelden van gewone en bijzondere handtekeningen van beroemde kunstenaars. Zie je mijn handtekening er ook tussen staan?

Handtekeningen van Leonardo da Vinci, Joan Miró, Pablo Picasso, Rembrandt van Rijn, Salvador Dalí, Gustav Klimt, Djimmie Dog en Henri Toulouse Lautrec.

Bedenk nu zelf je eigen 'kunstige' handtekening.

VAN VLEK TOT INKTMONSTER

Wat heb je nodig?

Je kunt van alles gebruiken; inkt, thee, koffie, krijtjes, plakoojjes, potlood, stempels en stiften.

Begin met het maken van een vlek. Leg iets onder je papier, zodat je inkt (of iets anders) ook van je papier af kan lopen. Als je door een rietje in de natte vlek blaast, kan je de vlek nog vergroten. Kijk naar de vlek en zoek waar je de poten, ogen, enge tanden kan tekenen, plakken enzovoort.

Tip: Een filmpje hoe je dit kan doen en nog meer andere leuke knutseldingen, kan je vinden op youtube.com/user/BetoveringDenHaag

Deze monsters zijn gemaakt bij museum *Huis van het Boek*

BOEKDRUKKUNST

De boekdrukkunst met losse letters van lood is rond 1455 uitgevonden in Duitsland door meneer Gutenberg. Maar het eerste boek is nog veel ouder. Het komt uit het jaar 868. Het is een boekrol gedrukt met stempels op grijs papier en daarna gedraaid om een houten stok. Zo maken wij tegenwoordig geen boeken meer.

MAAK JE EIGEN MINIBOEK

Dit heb je nodig:

A4-tje en een schaar

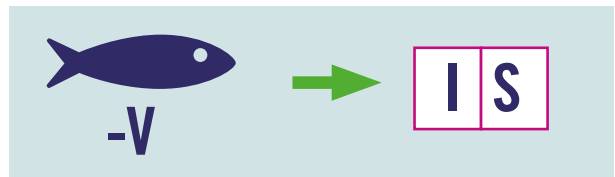
1. Houd het vel papier in de lengte en vouw het dubbel door de boven- en onderkant naar elkaar toe te brengen. Vouw de ontstane helften nog een keer dubbel.
2. Vouw het nog een keer dubbel, waarbij je de linker- naar de rechterkant toevouwt.
3. Vouw terug, zodat het papier nog maar een keer gevouwen is. Houd de vouw naar beneden.
4. Knip langs de middenlijn van de ene naar de andere vouw (dus halverwege).
5. Houd het papier vast aan beide kanten van de vouw en buig de twee rechthoeken van elkaar af.
6. Duw de pagina's plat tegen elkaar en voilà: je mini-boek is klaar!
7. Schrijf en/of teken een miniverhaaltje in je miniboekje.

Tip: kijk voor een boekje met meer pagina's op youtube.com/user/BetoveringDenHaag. Daar staat een filmpje over het maken van een eigen miniboekje met meer pagina's en zelfs een kaft. In dat geval heb je wel lijm nodig.

REBUS

Wat staat hier? Kijk naar het plaatje, schrijf op een kladpapier wat je ziet en vervang letters, of haal een letter weg. Zie het voorbeeld hiernaast.

SCH=P

--	--	--	--	--

-N

--	--

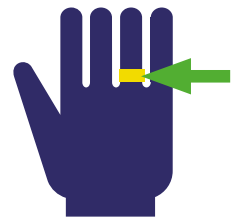

D=T

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

-N

Het antwoord staat op pagina 10

POPPENTHEATER

Er zijn veel verschillende soorten poppentheater; marionettentheater is daar één van. De beroemste marionet is Pinokkio. Die ken je misschien wel. Een marionet is een pop aan touwtjes. Door de touwtjes vast te maken aan de armen en benen kun je de pop laten bewegen. Er zijn eenvoudige marionetten met een paar touwtjes en hele ingewikkelde met wel meer dan tien touwtjes. De ingewikkelde marionetten worden soms door meerdere personen bespeeld.

MAAK JE EIGEN MARIONET!

Wat heb je nodig?

- een balletje met een doorsnede van maximaal 5 cm
- een grote zakdoek of een lapje van ± 25 cm x 25 cm
- (vis)garen
- een naald
- eventueel stiften en/of versiersels

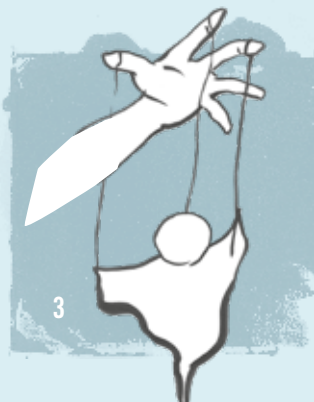
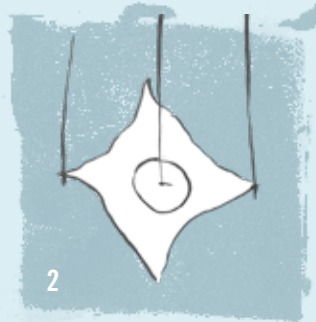
1. Leg het balletje in het midden van de doek en knoop het garen onder het balletje rond de doek.
2. Knip van het garen drie stukken van 40 cm en zet

deze met de naald vast aan het hoofdje en twee punten van de doek.

Maak aan het uiteinde van de touwtjes lusjes waar je gemakkelijk met je vingers doorheen kunt.

3. Steek je wijsvinger door het lusje van het touwtje aan het hoofd en je duim en middelvinger door de twee andere touwtjes.
4. Nu kun je je marionet laten bewegen en er ogen op tekenen of een skelet of wat je ook maar wilt.

Tip: De touwtjes van een marionet raken gemakkelijk in de war. Je kunt je spookje dus het best ophangen aan bijvoorbeeld een kledinghanger.

NET ALS IN DE FILM

De eerste films werden rond 1890 gemaakt. Dit waren vooral foto's die achter elkaar werden vertoond. De eerste die dit deed was Eadweard Muybridge. Dat was een Engelse fotograaf. Hij wilde vastleggen hoe een paard galoppeert en bedacht iets heel slims. Hij zette 24 foto-camera's naast elkaar. Van de knop om af te drukken naar waar het paard galoppeerde spande hij touwtjes. Zodra het paard de draden kapot liep werd er een foto gemaakt. Met zijn eigen uitvinding projecteerde hij de foto's achter elkaar. Zo ontstond bewegend beeld en daarmee stond hij aan de wieg van de film zoals wij die nu kennen.

FILMBLOED

Je kunt in de feestwinkel kant-en-klaar filmbloed kopen, maar het is natuurlijk veel leuker om het zelf te maken!

Vraag bij het maken van dit recept wel even de hulp van een volwassene.

Dit heb je nodig:

- tarwebloem
 - water
 - rode kleurstof (van de bakafdeling van de supermarkt bijvoorbeeld) of bietensap
 - gemalen koffie
 - pannetje
1. De hoeveelheden mag je zelf bepalen, het hangt ervan af hoeveel bloed je wil maken en hoe dik en rood je het wil hebben.
 2. Breng wat water aan de kook in een pannetje en zeef er tarwebloem in. Roer dit tot het een dikke massa zonder klontjes is. Doe dan de rode kleurstof erbij en roer weer goed.
 3. Om het op echt bloed te laten lijken heb je de gemalen koffie nodig. Zorg ervoor dat het mengseltje goed heet is voor je de koffie erbij doet, anders lost de koffie niet op. Roer de koffie door je bloedmengsel tot je de kleur goed vindt, laat het afkoelen en je 'echte filmbloed' is klaar!

CHOCOLADESLIJM

In de film wordt nepbloed gebruikt. Maar modder kan je ook maken. Deze modder ruikt heerlijk naar chocola.

Je kan het gebruiken om een stop-motion-filmpje te maken met speelgoedautotjes of plastic dieren.

Dit heb je nodig:

- 1 kop maizena
 - half kopje cacao poeder
 - 2/3 kop vloeibare kokosmelk (uit een pakje, die uit een blik is vaak te dik)
1. Meng met je handen de cacao en de maizena.
 2. Doe daarna de kokosmelk erbij en roer goed.
 3. Kneed het daarna nog goed door tot het een egale slijmerige massa is.
- Tip:** Wil je het nóg slijmeriger? Doe er dan nog wat extra kokosmelk bij (en kneed dat goed).

PODIUMKUNSTEN

Er zijn vele vormen van podiumkunsten. Denk bijvoorbeeld aan toneel, komedie, musical, muziektheater en straattheater. Maar ook dans en opera zijn podiumkunsten. Toneel is één van de vele podiumkunsten waarbij een persoon of meerdere personen voor een publiek een 'spel' opvoeren. De acteurs spelen allemaal een eigen rol, en alle rollen bij elkaar vormen samen een toneelvoorstelling. Tijdens Festival De Betovering zijn er heel veel leuke voorstellingen om naar toe te gaan. Maar je kan natuurlijk ook zelf een toneelstukje maken.

PRUIKEN OM TONEEL MEE TE SPELEN

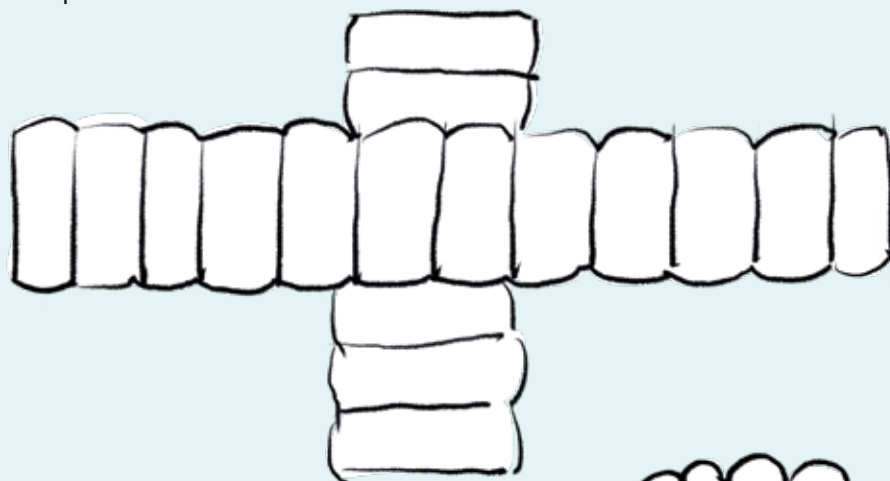
Tip: Verzamel van tevoren voldoende lege wc-rollen

Dit heb je nodig voor 1 pruik:

- ±18 wc-rollen
- kwast
- verf
- oude kranten
- touw
- lijm
- wasknijpers
- karton
- nietjes

1. Verf de wc-rollen in de kleuren die je wil. Je kunt één kleur kiezen voor de hele pruik, maar er ook een kleurige boel van maken door verschillende kleuren te gebruiken. Laat ze drogen.
2. leg 2 rollen naast elkaar en haal er een stukje touw doorheen. Knop de uiteinden aan elkaar.
3. Ga zo verder tot je 13 wc-rollen aan elkaar hebt geregen hebt tot een slinger.
4. Maak op dezelfde manier 2 kortere slingers, een van 2 en een van 3 rollen.
5. Maak de slinger van 3 rollen in het midden vast aan de bovenkant van de lange slinger. Doe hetzelfde met de slinger van 2 rollen aan de onderkant van de lange slinger.
6. Maak van een brede strook papier een band voor om je hoofd (zoals bij een verjaardagsmuts). Je kunt het met nietjes aan elkaar maken.
7. Maak (ook met nietjes) aan de band kruiselings 2 smallere stroken papier vast. Nu heb je een basis voor de pruik.
8. Maak de wc-rollenslingers vast aan de basis.

Klaar! en spelen maar!

Het antwoord op de vraag op pagina 5:
Het meisje met de parel van Vermeer en de
Mona Lisa van Leonardo da Vinci.

Het antwoord op de rebus van pag. 8 is:
Proef de Betovering

MAAK HET VLIENDE POTLOOD VAN DE BETOVERING

Dit heb je nodig:

- 1 A4
- dikke stift
- lineaal
- rietje
- schaar
- plakband
- lijm
- kleurpotloden of stiften

1. Teken een vlakje van 9 bij 6 cm en 1 van 1,5 bij 5 cm op een A4-papier. Teken figuur A en B na. Kleur het in.
2. Knip deze 2 figuren uit.
3. Pak de dikke stift erbij en rol het papier er aan de lange zijde van de rechthoek strak omheen om een papieren koker te maken.
4. Plak een plakbandje om de koker en schuif het papier van de stift af.
5. Maak de kant van de potloodpunt plat, vouw de twee hoeken om en plak deze vast zodat de bovenkant dicht is. Nu heb je de punt van Het Vliegende Potlood gemaakt.
6. Plak de vleugel aan de onderkant van Het Vliegende Potlood.
7. Schuif Het Vliegende Potlood op een rietje, richt hem naar boven en blaas hard aan de onderkant. Als het goed is, vliegt het Potlood echt!

A

B

MUZIEK

Wat is muziek? Is dat niet een ontzettend rare vraag? Muziek is er altijd en overal. Veel mensen kunnen niet zonder. En toch, als je nadenkt over de vraag 'Wat is muziek?', dan is het antwoord niet zo makkelijk. Want, is alles wat ritmisch is, of goed klinkt, muziek? Wat voor de één klinkt als kattengejank, kan iemand anders heel mooi vinden. In ieder geval is één ding duidelijk: muziek roept altijd een gevoel op.

MUZIEK MAKEN MET HUIS- TUIN- EN KEUKENSPULLEN

Wat heb je nodig?

Met bijna alles in de keuken kan je muziek maken. Bijvoorbeeld met wat lege schone potjes met deksel. Daarin doe je pasta of rijst of iets anders en als je daar mee schudt, maakt dat een leuk geluid. Doe je de pasta of de rijst in een lege plastic fles, dan maakt het een heel ander geluid. Of sla er op met een lepel.

Op deze manier kan je heel veel instrumenten maken. Een filmpje hoe je dit kan doen en nog meer andere leuke knutselingen, kan je vinden op: [youtube.com/user/BetoveringDenHaag](https://www.youtube.com/user/BetoveringDenHaag)

